

3. Олійник А.Ю. Курс лекцій з конституційного права України: навч. посібник / А.Ю. Олійник, М.І. Кагадій; – К.: КНУТД; Дніпро: Ліра ЛТД, 2016. – 384 с.

4. Олійник А.Ю. Основи історії і теорії держави та права [текст]: навчальний посібник / А.Ю. Олійник. К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 200 с.

5. Слюсаренко А.Г. Історія української конституції / А.Г. Слюсаренко, М.В. Томенко. – К.: Знання України, 1993. – 192 с.

Зубрицька А.Д.,

студентка гр. БП-2-16

факультет підприємництва та права

Київський національний університет

технологій та дизайну.

Науковий керівник: професор Олійник А.Ю.

ЕТАПИ РОЗВИТКУ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ 1996 р.

Конституція – це нормативно-правовий акт, в якому містяться правові норми, що регулюють державний устрій, принципи функціонування законодавчого, виконавчих та судових органів влади, права й обов'язки держави, та особи. Метод нашого дослідження є характеристика етапів розвитку Конституції України 1996 р. Залежно від мети задачами дослідження є: а) аналіз етапів розвитку конституції до її прийняття; б) розвиток Конституції України 1996 р. після її прийняття; в) пропозиція висновків і рекомендацій.

Юридична конституція – це система правових норм, які закріплюють засади конституційного ладу, встановлюють найвищі правові гарантії прав і свобод людини і громадянина, визначають систему, принципи організації і функціонування органів публічної влади, встановлюють територіальний устрій держави. Фактична та соціальна конституція – ці терміни застосовуються для характеристики реального стану суспільних відносин, які складають предмет конституційного регулювання, вони позначають реально існуючі в країні основи державного ладу, фактичну ситуацію з правами та свободами людини. Підґрунтям для прийняття Конституції України 1996 року стали «Декларація про державний суверенітет України» та «Акт проголошення незалежності

України». Період до прийняття Конституції України 1996 р. поділяють на такі етапи: а) підготовка кількох нових проектів Конституції України, які відображали позиції різних політичних партій та угруповань; б) створення конституційних комісій та їх робочих груп, які за період з 1991 по 1996 роки підготували і розглянули кілька проектів Конституції; в) винесення одного з проектів на загальнонародне обговорення, яке тривало кілька місяців; г) аналіз результатів обговорення і внесення відповідних змін до тексту проекту Конституції; ґ) активізація роботи над проектом Конституції після обрання Верховної Ради нового скликання і Президента України у 1994 році; д) укладення у червні 1995 року між Верховною Радою і Президентом України Конституційного договору; е) підготовка нового проекту Конституції; є) прийняття Конституції Верховною Радою України 28 червня 1996 року [1].

Конституцію було ухвалено Верховною Радою 28 червня 1996 року. Для Конституції передбаченні жорсткі правила щодо змін та доповнень до неї. Саме Конституція визначає Україну суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. Складається з преамбули та 15 розділів. У преамбулі визначається, що Верховна Рада України схвалює цю Конституцію як основний Закон України українського народу, громадян всіх національностей. Метою Конституції України 1996 року є визначити основні напрями етнічної та культурної політики держави. Конституція України 1996 робить акцент на створення національних інтересів та безпеки України шляхом підтримання мирного співробітництва з членами міжнародного співтовариства. У Конституції України 1996 зазначенні конституційні органи України, їхній статус і повноваження. Першою Конституцією була Конституція Пилипа Орлика – договір гетьмана Війська Запорозького Пилипа Орлика зі старшиною та козацтвом Війська, який визначав права і обов'язки усіх членів Війська. Пакти Конституції, були написані гетьманом Війська Запорозького Пилипом Орликом та прийняті 5 квітня 1710 року у Бендерах. Конституція 1996р. була першою українською конституцією в її теперішньому розумінні. Норми Конституції були як угода між гетьманом та Військом Запорозьким, що було притаманним для західноєвропейських земель. Конституція П. Орликом називалась - державна Конституція України, яка називалася "Пакти і Конституція прав і вольностей Війська Запорозького". Ця Конституція П. Орлика визначала українську державу республікою, юридично закріплювала систему. Конституція передбачала встановлення національного суверенітету й визначення державних кордонів, забезпечення прав людини, створення державного апарату за принципом поділу влад.

Конституція 1996 року проголошувала незалежну Українську державу республікою, а ще й визначала поділ влади, юридично закріплювала систему виборів посадових осіб. Вона передбачала встановлення національного суверенітету й визначення державних кордонів, забезпечення прав людини правового суспільства. Далі у Конституції викладалась історія українсько-московських відносин, з початку Переяславської угоди 1654 р. та закінчуючи повстанням під проводом гетьмана І. Мазепи. П. Орлик вважав, що природним правом кожної нації є "право визволити себе від пресії і працювати, щоб встановити те, що несправедливість і переможна сила у нас відібрала: всі знають, як ми трактувалися московською державою". Перед новообраним гетьманом П. Орликом ставилося завдання здійснити незалежність України за підтримки Швеції. Шведський король Карл XII як "покровитель і протектор" України, затвердивши умови й акти обрання гетьмана, ставав гарантом незалежної України та недоторканності її кордонів. Конституція Української Народної Республіки – основний закон УНР, прийнятий Центральною Радою 29 квітня 1918 року, в останній день свого існування Центральної Ради. В конституції наголошувалось, що вся влада в УНР «походить від народу», а її верховним органом мають стати Всенародні збори. Конституція утверджувала принцип верховенства парламенту, тобто парламентську республіку. Конституція Української держави – це документи, які визначали правові основи функціонування Української держави. У «Грамоті» П. Скоропадський сам проголосив себе гетьманом всієї України та оголосив про розпуск Української Центральної Ради [2].

Після прийняття 24 серпня 1991 року Верховною Радою Акт проголошення незалежності України та його затвердження на всеукраїнському референдумі 1 грудня 1991 року Україна була визнана суверенною державою [3]. Постала потреба в конституційному закріпленні суспільного і державного ладу, прав і свобод людини. Становлення конституційного процесу відбувається в кілька періодів. Періоди становлення Конституції: 1) прийняття Декларації про державний суверенітет України 1990 р.; 2) прийняття Концепції Конституції України 1991 р.; 3) завершення обговорення першого проекту Конституції України в грудні 1992 р.; 4) травень-листопад 1993 р. – доопрацювання другого проекту Конституції України; 5) листопад 1993 р. – 1995 р. – криза в Україні; 6) підготовка та прийняття Конституційного договору України в 1995 р.; 7) прийняття Конституційного договору в 1995 р. [4]

Отже, з цього всього можна зробити висновок, що Конституція 1996 року була початком розвитку українського конституціоналізму, тобто це політична система, що спирається на конституцію і конституційні методи управління.

Після набрання чинності Конституції України 1996 р. в її текст були внесені зміни законами України: а) “Про внесення змін до Конституції України” від 8 грудня 2004 р.; б) Про внесення змін до Конституції України щодо проведення чергових виборів народних депутатів України, Президента України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів від 01.02.2011 р.; в) Про внесення змін до статті 98 Конституції України від 19 вересня 2013 р.; г) Про відновлення дії окремих положень Конституції України від 21 лютого 2014 р.; ґ) Внесення змін до Конституції України відповідно до закону від 2 червня 2016 р. [5].

Висновок.

Підводячи підсумок слід визнати, що етапами розвитку Конституції України 1996 р. є: 1) розвиток конституційного процесу в Україні до прийняття Конституції України 1996 р.; 2) продовження конституційного процесу в Україні щодо удосконалення діючої конституції.

Список використаних джерел:

1. Олійник А.Ю. Курс лекцій з конституційного права України: навч. посібник / А.Ю. Олійник, М.І. Кагадій. – К.: Ліра ЛТД, 2016. – 384 с.
2. Основи конституційного права України / За редакцією академіка АПрН України, професора Копейчикова В.В. – К.: Юрінформ, 1997. – 208 с.
3. Совгиря О. В. Конституційне право України. Повний курс: наич. посіб. / О.В. Совгиря, Н.Г. Шукліна. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 544 с.
4. Кравченко В.В. Конституційне право України: навч. посібник. – Вид. 4-те, виправл. та доповн. / В.В. Кравченко – К.: Атіка, 2007. – 320 с. – С. 5 – 24.
5. Основи публічного права України: Навчальний посібник / за заг. ред. професора А.Ю. Олійник, с.н.с. М.І. Кагадія. – К.: КНУТД, 2017. – 568 с.